

során, betudhatóan a kevés szakképzett munkásnak és az egyre jobban eluralkodó inkompetenciának azok esetében, akik ezt a szakmát képviselik. Ezért nem is taglalnám az időigényességet a passzív házak esetében, de talán párhuzamot lehet vonni az épület többletköltségével. Épülettípustól függően ez a többletköltség 10–30 százalék közé tehető általában, pontosabban volt tehető az elmúlt egy év áremelkedései előtt” – nyilatkozta Karda Szilárd.

Egyébként három típusú hőszivattyút különböztetünk meg. A víz-víz típusú hőszivattyúk működési elve magában foglalja a mélyfúrásban található magas hőmérsékletű víz extrakcióját a talajból, a hőcserélőket, amelyek segítségével a víz energiáját továbbítani lehet a fűtés- vagy hűtésrendszerbe, és egy további fűrészt, amin keresztül az elhasznált víz visszakerül a talajba. A talaj-víz típusú hőszivattyúk esetében a megfelelő mélységben lévő fúrásokat eszközölnék, amikbe U formájú polietiléncsöveket helyeznek be, biztosítva ezáltal geotermikus energia továbbítását a hőcserélőkhöz. Ezek a hőszivattyúk összességében relatív magas hőmérsékleten működnek. A levegő-víz annyiban különbözik, hogy előmelegíti vagy előhűti a földben található csőrendszeren keresztül a levegőt, aminek az energiáját a hőcserélőnek adja le. Ezek viszont alacsonyabb hőmérsékletet tudnak előállítani. Kisebbségi hőfok, és nem kell olyan mély ásást/fúrást végezni, mint a víz-víz vagy talaj-víz hőszivattyúknál, ahol 100 méter mélyre is le kell fúrni – márpedig a fűrés ár általában 10 ezer euró körül mozog.

A levegő-víz hőszivattyúk járható utat jelentenek

„Azt szoktam mondani, hogy úgy működik ez a rendszer, mint egy hűtőszekrény. Ahhoz, hogy a hűtőszekrényben hideg legyen, hőelvonás kell hogy történjen: a hűtőnek a hátán ott a rács, ami melegedik. Ez a rendszer is így dolgozik, a külső környezetből vesz el energiát, és ezt átalakítja bent meleg vízre” – fejtette ki a levegő-víz hőszivattyúk kapcsán Bakó Tivadar, a csíkszeredai Hot & Cool Energy cég munkatársa, hozzátéve, ez a megoldás biztonságos, és károsanyag-kibocsátással sem jár. Ma már számos változatban léteznek ezek a berendezések, amelyek alapvetően elektromos árammal működnek, és egy elfogyasztott kilowatt elektromos energiából 2,5–4 kilowatt fűtésenergiát „termelnek”. A termelt fűtésenergiát padlófűtés formájában, befűjt levegőként vagy „radiátoros” formában használják fel, ezek közül az előbbi a legkiseb.

Bakó Tivadar hangsúlyozta, bár nem olcsó, korszerű rendszert jelentenek a levegő-víz hőszivattyúk. Tapasztalatai szerint Erdélyben, Székelyföldön még kissé idegenkednek az ilyen újszerű megoldásoktól, bár cégük már tervezett teljesen önálló házat is kérésre. A szakértő arra is kitért, hogy ennek a fűtésrendszernek a beszerelése és a beüzemelése nem jelent pluszidőt és -energiát egy hagyományos rendszerhez képest. Az árak kapcsán Bakó Tivadar meglátása szerint egy új lakóház esetében maximum 15–20 százalékkal jelent többet egy minőségi hőpumpa egy fás vagy pelletes kazánhoz képest. Bakó Tivadar kiemelte, hogy például a csíkszeredai Bécsi Szelet Panzió levegő-levegő hőpumpát használ, ami sokévnnyi próbálkozás után számukra a legoptimálisabb, legköltséghatékonyabb megoldásnak tűnik. A szakértő azt is elmondta, bár ezeknek a rendszereknek még nincs nagy múltja Romániában, a tapasztalatok szerint 15–20 évig működhet hibátlanul, ezek után pedig felléphetnek apróbb, javítható hibák. A rendszert egyébként akár okostelefonról is kezelni lehet, a megoldás teljes egészében modern.

MEGÁLLÍTHATATLANA NAGYPIACI EMELKEDÉS, A VÉGFELHASZNÁLÓI ÁRAKBAN JELENTŐS A SZÓRÁS

Drámai szinten az energiadrágulás

Két nap alatt közel ötven százalékkal emelkedett a földgáz nagybani ára az európai tőzsdéken. A tavalyi év azonos időszakában mérthez képest hétszer drágább jelenleg a földgáz, az elektromos áram megawattóránkénti ára a rövid távú, úgynevezett spot piacon az ezer lejt is elérte a héten, ami a tavalyi ár négyszerese. Az idej elkesztő drágulást még nem minden fogyasztó érzékeli, szerződéstől függően nagy a szórás a végfelhasználói árakban.

» SZÉCHELYISTVÁN

Megállíthatatlanul emelkednek az energiaárak, az utóbbi napokban főként a földgáz drágult számottevően: két nap alatt több mint ötven százalékkal. A brutális energiaár-drágulást leginkább a múlt év azonos időszakában jegyzett árakkal történő összehasonlítás szemlélteti. Nagy-Bege Zoltán, az Országos Energiaár-szabályozó Hatóság (ANRE) alelnöke érdeklődésünkre elmondta, a földgáz ára az európai tőzsdéken kedden, egyetlen nap alatt 25 százalékkal nőtt – 97–98 euróról 120 euróra –, amit szerdán még ennél is nagyobb drágulás követett, már 160 eurós tranzakciók is voltak, de még kora délután is 147 eurónál járt a gáz nagykereskedelmi ára, ami további 27 százalékos drágulást jelent. Két nap alatt tehát közel ötvenszázalékos drágulás következett be az európai piacokon. „A 147 eurós árnál több mint hétszer olcsóbb volt a földgáz tavaly, a tavalyi év azonos időszakában ugyanis 20 euróra került, de még 15 eurós árnál is lehetett szerződést kötni a téli időszakra” – végzett gyors összehasonlítást Nagy-Bege Zoltán, megjegyezve, nem tudja, jelenleg bárki meg tudná-e mondani, mikor állhat meg a drágulás.

A villamosenergia-piacon tavaly ilyenkor nagyjából 250 lej volt az áram megawattóránkénti nagykereskedelmi ára, most viszont nem nagyon vannak 500 lejes értéknél alacsonyabb árú szerződések. A rövid távú, úgynevezett spot piacon szerdán 670 lej volt az áram megawattóránkénti ára, hétfőn pedig 1000 lejnél is magasabb értéket jegyeztek. Mindez úgy, hogy a következő napi piaci ár, tehát a 120 euró körüli megawattóránkénti érték Romániában Európa-szerte a legalacsonyabbak közé tartozik, máshol a 200 eurós értéket is meghaladja – fűzte hozzá az ANRE alelnöke.

Forró téma. Az első téli fűtésszámlák lesznek az igazán mérvadóak

Befolyásoló tényezők

A drágulás hatása még nem minden fogyasztó számláján jelenik meg. Szerződésfüggő, hogy milyen áron kapják az elektromos áramot, illetve a földgázt a végfelhasználók, akiket e tekintetben két kategóriára lehet osztani. A földgáz esetében a szolgáltatók július elsejétől alkalmaznak meghatározott díjszabást azon lakossági fogyasztók esetében, akik még nem kötöttek szabadpiaci szerződést. Erről az árról már az április–június közti időszakban tájékoztatniuk kellett ügyfeleiket, akiknek azt kell megnézzék ezekben a tájékoztatókban, hogy az ár rögzített vagy módosítható, illetve a szerződés, amelyet aláírtak, mit tartalmaz erre vonatkozóan. Ha a szerződésben foglaltak értelmében az ár nem módosítható, akkor a szolgáltató egy évig nem drágíthat. Ha az ár módosítható, akkor a szolgáltatónak legkevesebb 30 nappal a módosítás előtt tájékoztatnia kell ügyfeleit a tervezett áremelésről. Ez idő alatt a fogyasztó eldöntheti, hogy elfogadja az új árat, vagy inkább szolgáltatót vált. A másik kategóriát a szabadpiaci szerződést kötött ügyfelek képezik: az ő esetükben is attól függ, milyen áron kapják a földgázt, hogy milyen árra kötöttek szerződést, és hogy a megállapodásban rögzített vagy módosítható az szerepel.

A villamos energia esetében hasonló a helyzet, a gázszolgáltatáshoz képest a különbség mindössze annyi, hogy nem egy évig, hanem csak hat hónapig érvényes az egyetemes szolgáltatói ár, amelyet július elsejétől automatikusan alkalmaznak

a szolgáltatók azok esetében, akik nem kötöttek szabadpiaci szerződést. Ezek az árak január elsejétől változnak majd – lényegében emelkednek –, addig viszont semmiképpen nem módosulhatnak. A novemberi, decemberi számlákkal kapják majd meg a fogyasztók azokat a tájékoztatókat, amelyek a január elsejétől alkalmazandó egyetemes árról szólnak, és ez alapján dönthetnek arról, hogy az megfelel nekik, vagy inkább szolgáltatót váltanak január elsejétől. „A szabadpiaci szerződések esetében a földgázhoz hasonlóan az elektromos áram ára is attól függ, hogy a végfelhasználó milyen megállapodást kötött a szolgáltatóval” – magyarázta el a lakossági energiaárak alakulását befolyásoló tényezőket Nagy-Bege Zoltán.

Szolgáltatói túlkapások, szabálytalanságok

A fentebb vázoltnál eltérő gyakorlat is észlelhető az energiaszolgáltatók piacán. Az energiaár-szabályozó hatóság alelnöke már korábban beszámolt lapunknak arról, hogy a nagykereskedelmi áremelkedés miatt egyes szolgáltatók a rögzített árú szerződésekbe foglalt árakat is megpróbálják emelni, ami teljesen törvénytelen. Azóta viszont egyre több ilyen jellegű panaszt kapnak a fogyasztóktól. Ugyanakkor a közelmúltban nagy értékű számlát kapott sok fogyasztó azért is, mert az elosztóhálózatok működtetői elmulasztották leolvasni a villanyórakat. Ilyen jellegű panaszokat az utóbbi időben nem kaptak már, ugyanis nemrég ellenőrzést végeztek a legtöbb ilyen szolgáltatónál, és gyakorlatilag mindegyiket megbírságták – tájékoztatót Nagy-Bege Zoltán. Ezzel kapcsolatban ugyanakkor azt is elmondta, hogy előterjesztettek egy javaslatot – ezt közvitára bocsátották –, amely kárpótlásfizetést ír elő azon szolgáltatók esetében, amelyek elmulasztják leolvasni a villanyórakat, illetve gázórákat. Ha elfogadják az előírást, a szolgáltatók, elosztóhálózatok működtetői 100 lejes kárpótlást kell fizessenek minden fogyasztónak, akinek elmulasztják leolvasni a villanyórát hat havonta, a gázórákat pedig háromhavonta. „Biztos vagyok benne, hogy ennek hatására jobban odafigyelnek majd kötelezettségeik betartására a szolgáltatók” – véli Nagy-Bege Zoltán.

» Cîtu maximálná az energiaárakat a kormányválság lezárultával

A Nemzeti Liberális Párt (PNL) és a kormány támogatja az energiaárak maximálását – jelentette be a szerda esti kormányülést követően az ügyvivő miniszterelnök. Az alakulat elnöki tisztségét betöltő Florin Cîtu azt mondta, az energiaárak korlátozásával kapcsolatos konkrét döntést a politikai válság megszűnte utáni első kormányülésen hozzák meg. „Figyelmeztetem a vállalatokat, amelyek a következő időszakban kihasználnák ezt a bejelentést, hogy a jelenlegi szinten fogjuk maximálni az energiaárakat” – fogalmazott a kormányfő. Korábban a kormányfő elvetette annak a lehetőségét, hogy felső határt szabjon a gáz árának. Akkor az uniós rendelkezésekre hivatkozva nem tartotta lehetségesnek, hogy felső határt szabjanak az energiaáraknak. Hétfői ülésén – egy nappal a bukását eredményező bizalmatlansági indítvány megszavazása előtt – ugyanakkor sürgősségi rendeletet fogadott el a kormány, amely szerint állami támogatással ellensúlyozzák az áram és a földgáz drágulását a lakossági fogyasztók számára. Az árkompenzáció 5,2 millió háztartási áramfogyasztót (a lakosság 55 százaléka), illetve 2,2 millió háztartási földgázfogyasztót (a hálózatba kötött 3,6 millió háztartás csaknem kétharmada) érint. (R. Sz.)